

Τράπεζα Θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_17977

Θέμα 58^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 49-68**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. Οἴμοι· φρόνησον, ᾧ κασιγνήτη, πατήρ
ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλεῆς τ' ἀπώλετο, 50
πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων διπλᾶς
ᾧψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χερί·
ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,
πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν 55
αὐτοκτονοῦντε τῷ ταλαιπώρῳ μόρον
κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.
Νῦν δ' αὖ μόνα δὴ νῶ λειμιμένα σκόπει
ὄσω κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία 60
ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.
Ἄλλ' ἐννοεῖν χρή τοῦτο μὲν γυναῖχ' ὅτι
ἔφυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχομένα·
ἔπειτα δ' οὔνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων
καὶ ταῦτ' ἀκούειν κάτι τῶνδ' ἀλγίονα. 65
Ἐγὼ μὲν οὔν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι· τὸ γὰρ
περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Οἴμοι· φρόνησον ... ἐπαλλήλοιν χεροῖν.****(Μονάδες 30)**

Αλίμονο· σκέψου, αδελφή μου, πόσο μας χάθηκε ο πατέρας μας μισητός και ντροπιασμένος για τα αμαρτήματα που μόνος του έφερε στο φως, αφού χτύπησε

δυνατά ο ίδιος τα δυο του μάτια με το ίδιο του το χέρι· έπειτα η μάνα και γυναίκα (του), διπλό όνομα, με πλεκτή θηλιά πεθαίνει ντροπιασμένη· τρίτο κακό, τα δυο μας αδέρφια, που αλληλοσκοτώθηκαν οι δυστυχισμένοι μέσα σε μια μέρα (μέσα στην ίδια μέρα) βρήκαν αμοιβαίο θάνατο με τα χέρια που σήκωσαν ο ένας εναντίον του άλλου.

2. Τι γνωρίζετε για την κωμωδία;

(Μονάδες 10)

Και η κωμωδία, όπως και τα άλλα δύο είδη του δράματος, προήλθε από τις Διονυσιακές εορτές. Οι κωμικοί ποιητές επιδίωκαν να γελοιοποιούν πρόσωπα και καταστάσεις, ώστε μέσα από τη φάρσα, το γέλιο και την ευθυμία να ασκούν την κριτική τους. Τα πρόσωπα των κωμωδιών ήταν σύγχρονα και αντιπροσώπευαν καταστάσεις —πολιτικές, κοινωνικές, ηθικές— που έβλαπταν ή ήταν επικίνδυνες για την πόλη. Έτσι η κωμωδία αντλούσε τα θέματα από την καθημερινή ζωή, αλλά συχνά τα «έντυνε» με μύθους ή κατασκεύαζε πλαστές εικόνες, που, με το υπερβολικό και το γελοίο, είχαν σκοπό να τέρψουν αλλά και να διορθώσουν τα «κακώς κείμενα».

3. α) φροντίδα, έλλειμμα, αναλγητικό, πειθώ, άπραγος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

φροντίδα → φρόνησον
έλλειμμα → λελειμμένα
αναλγητικό → άλγιονα
πειθώ → πείσομαι
άπραγος → πράσσειν

β) Να σημειώσετε στον παρακάτω πίνακα με Χ πέντε λέξεις, απλές ή σύνθετες, που είναι ομόρριζες με τα θέματα του ρήματος λείπω.

ανάληψη	ασύλληπτος
υπόλοιπος	ανελλιπής
ανεπίλυτος	παράλειψη
διάλυμα	περίλυπος
διάλειμμα	έλλειμμα

(Μονάδες 5)

Υπόλοιπος, διάλειμμα, ανελλιπής, παράλειψη, έλλειμμα.

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος